

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

19 вересня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1593/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно суддів Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука Вячеслава Олександровича, Коваля Марата Петровича, Семенюка Геннадія Васильовича за скаргою директора малого приватного підприємства “Метаконторгсервіс” (далі - МПП “Метаконторгсервіс”) М’якоти С.В., -

встановила:

14 жовтня 2010 року до Вищої ради юстиції надійшла скарга директора МПП “Метаконторгсервіс” М’якоти С.В. стосовно дій суддів Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука В.О., Коваля М.П., Семенюка Г.В., яка може мати наслідком притягнення їх до дисциплінарної відповідальності, у зв’язку з невжиттям заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом, та умисним порушенням норм права й неналежним виконанням службових обов’язків.

Скарга мотивована тим, що відповідно до вимог процесуального закону апеляційна скарга на постанову суду першої інстанції повинна бути розглянута протягом одного місяця з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження. Однак, зазначені судді значно перевищили строк розгляду справи № 2а-9566/09/1570 - розглядали її 245 днів.

Окрім цього, розгляд справи здійснювали поверхово та неуважно, не надали оцінки доводам щодо відсутності у позивача підстав для звернення до суду з даним позовом та пропущення строку звернення до суду, не врахували всіх обставин справи, які мають важливе значення для вирішення спору,

внаслідок чого ухвалили незаконне та необґрунтоване рішення.

Наведені обставини, на думку заявника, свідчать про порушення суддями присяги.

Відповідно до рішення Вищої ради юстиції від 21 січня 2016 року за № 26/о/15-16, скарги у лютому 2016 року перенаправлені для розгляду Вищій кваліфікаційній комісії суддів України (далі - Комісія).

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України "Про забезпечення права на справедливий суд", яким Закон України "Про судоустрій і статус суддів" викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 Розділу II цього Закону (Прикінцеві та перехідні положення) заяви і скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

З огляду на викладене, дисциплінарне провадження здійснюється за положеннями Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції від 7 липня 2010 року (далі - Закон).

Розглянувши матеріали перевірки, заслухавши доповідача Весельську Т.Ф., Комісія дійшла висновку, що у відкритті дисциплінарної справи стосовно суддів Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука В.О., Ковалю М.П., Семенюка Г.В. необхідно відмовити з таких підстав.

Установлено, що апеляційна скарга НВЗАТ "Електромаш" на постанову Одеського окружного адміністративного суду від 22 вересня 2009 року в адміністративній справі № 2а-9566/09/1570 за позовом НВЗАТ "Електромаш" до КП "Білгород-Дністровське бюро технічної інвентаризації", треті особи: Українсько-молдавське підприємство ТОВ "Електромаш", МПП "Метаконторгсервіс" про скасування рішення про реєстрацію права власності та поновлення запису про реєстрацію права власності перебувала у провадженні судді Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука В.О.

Ухвалами судді Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука В.О. від 15 грудня 2009 року відкрито апеляційне провадження у справі та призначено справу до апеляційного розгляду в судовому засіданні на 19 січня 2010 року.

19 січня 2010 року суд приступив до розгляду справи по суті, однак його не завершив, у зв'язку з необхідністю розглядати інші справи, призначені цією колегією суддів; наступне судове засідання призначено на 9 березня 2010 року.

9 березня 2010 року в судовому засіданні МПП "Метаконторгсервіс" подало заперечення на апеляційну скаргу. У зв'язку з необхідністю ознайомлення осіб, які беруть участь у розгляді справи, з цими запереченнями, розгляд справи відкладено до 6 квітня 2010 року.

6 квітня 2010 року, у зв'язку з відсутністю струму в мережі електропостачання та неможливістю здійснювати фіксацію судового засідання технічними засобами, на якій наполягали сторони, по справі оголошено перерву до 18 травня 2010 року.

18 травня 2010 року розгляд справи не відбувся. У письмових поясненнях суддя Потапчук В.О. зазначив, що причиною відкладення розгляду справи стала ІНФОРМАЦІЯ_1 судді з колегії суддів, які її розглядали.

Втім, така обставина свого підтвердження під час перевірки не знайшла, оскільки, як вбачається з журналу судового засідання, цього дня розгляд справи продовжено тим же складом суду. У цьому судовому засіданні, що тривало лише 3 хвилини (з 17 год. 10 хв. до 17 год. 13 хв.), з'ясовано явку осіб, котрі з'явилися для розгляду справи, та оголошено перерву з невідомих причин до 15 червня 2010 року.

15 червня 2010 року розгляд справи також не було завершено, його відкладено на 7 вересня 2010 року.

У письмових поясненнях суддя Потапчук В.О. зазначив, що розгляд справи відкладено для надання можливості сторонам надати суду рішення господарського суду, що могло вплинути на розгляд справи.

7 вересня 2010 року розгляд справи також не було завершено. У письмових поясненнях суддя Потапчук В.О. указав, що розгляд справи відкладено до 21 вересня 2010 року за клопотанням сторін, у зв'язку з неявкою представників сторін та ненаданням рішення господарського суду, яке сторони повинні були надати.

Втім, як вбачається з журналу судового засідання, цього дня до суду прибули представники особи, яка подала апеляційну скаргу та представник третьої особи. З'ясувавши їх думку, суд вирішив можливим подальший розгляд справи за відсутності осіб, які в судове засідання не з'явилися, продовжив розгляд справи по суті, перейшов до судових дебатів, заслухав виступи представників і за клопотанням представника МПП "Метаконторгсервіс" розгляд справи відклав на 21 вересня 2010 року.

Що ж стосується посилення суддів Потапчука В.О., Семенюка Г.В., Ковалю М.П. на таку причину відкладення розгляду справи як ненадання сторонами доказу - рішення господарського суду, яке мало значення для правильного вирішення спору, слід зазначити, що ці судді у своїх поясненнях не конкретизували, яке ж саме рішення і хто із сторін повинен був його надати. Крім того, у постанові суду, ухваленій за наслідком розгляду справи, відсутній не лише аналіз її обставин в контексті судових рішень господарського суду, а й будь-яке посилення на них.

21 вересня 2010 року, у зв'язку з неявкою представника особи - апелянта, розгляд справи відкладено на 28 вересня 2010 року.

28 вересня 2010 року повторно відкладено розгляд справи на стадії судових дебатів до 29 вересня 2010 року. Як зазначили у своїх поясненнях

судді Потапчук В.О., Семенюк Г.В. та Коваль М.П., це необхідно було для надання сторонам можливості підготуватися для виступу в судових дебатах.

Втім, як вбачається з журналу судового засідання, жоден з представників осіб, які з'явилися для розгляду справи, такого клопотання суду не заявляв.

29 вересня 2010 року апеляційний розгляд справи завершено, з ухваленням судового рішення по суті спору.

Відповідно до статті 195-1 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) апеляційна скарга на рішення суду першої інстанції має бути розглянута протягом одного місяця з дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження (частина перша). У виняткових випадках апеляційний суд за клопотанням сторони та з урахуванням особливостей розгляду справи може продовжити строк розгляду справи, але не більш як на п'ятнадцять днів, про що постановляє ухвалу (частина друга).

Перевіркою встановлено, що апеляційна скарга НВЗАТ “Електромаш” перебувала у провадженні судді Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука В.О. понад 11 місяців (з 15 грудня 2009 року по 29 вересня 2010 року). За цей час у ній було призначено 11 судових засідань, тривалість між якими чотири рази складала понад місяць.

У письмових поясненнях судді Потапчук В.О., Семенюк Г.В. та Коваль М.П. визнали факт недотримання строку апеляційного розгляду справи, встановленого процесуальним законом, та пояснили його великою завантаженістю суддів колегії. Також зазначили, що “строки перенесення розгляду справи” погоджувалися зі сторонами, присутніми в залі суду, і будь-яких клопотань про прискорення розгляду справи вони не заявляли. Відтак, на думку суддів, розгляд справи призначався у порядку черговості та “без будь-якої тяганини”.

Згідно зі статтею 150 КАС України суд відкладає розгляд справи у випадках, встановлених цим Кодексом, а також у разі неможливості розгляду справи у зв'язку з необхідністю заміни судді (в результаті задоволення заяви про відвід чи з інших причин) або залучення до участі у справі інших осіб (частина перша). Суд оголошує перерву у зв'язку з необхідністю одержання нових доказів або в інших необхідних випадках (частина друга).

Аналіз причин оголошення перерв у розгляді справи та відкладення її розгляду, встановлених під час перевірки свідчить, що в більшості випадків розгляд справи відкладався (оголошувалися перерви у справі) з причин, що не передбачені процесуальним законом та безпідставно. При цьому, мала місце невідповідність причин, зазначених суддями у поясненнях, та встановлених під час перевірки, що слід розцінювати як спосіб уникнення суддями юридичної відповідальності за дисциплінарний проступок.

Відтак, під час перевірки знайшли підтвердження доводи директора МПП “Метаконторгсервіс” М'якоти С.В. щодо невжиття суддями Одеського

апеляційного адміністративного суду Потапчуком В.О. та Семенюком Г.В. заходів щодо розгляду справи № 2а-9566/09/1570 протягом строку, встановленого законом. Водночас, такі доводи не знайшли підтвердження стосовно судді Ковалю М.П., оскільки внаслідок зміни складу суду він брав участь у розгляді справи лише з 7 вересня 2010 року, а 29 вересня 2010 року її розгляд уже було завершено.

Наслідком таких дій суддів Потапчука В.О. та Семенюка Г.В. має бути притягнення їх до дисциплінарної відповідальності з підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої статті 83 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” (у редакції Закону від 7 липня 2010 року № 2453-VI; далі - Закон).

За правилами частини четвертої статті 87 Закону дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Комісією провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Перевіркою встановлено, що з дня прийняття суддями Потапчуком В.О. та Семенюком Г.В. рішення, яким є 29 вересня 2010 року, без урахування часу тимчасової непрацездатності та перебування у відпустці минуло більше року, тому у відкритті дисциплінарної справи стосовно них необхідно відмовити.

Іншим доводом скарги директора МПП “Метаконторгсервіс” М’якоти С.В. було умисне порушення суддями норм права та неналежне ставлення до своїх обов’язків.

Відповідно до частини другої статті 83 Закону, скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов’язків.

Перевіркою встановлено, що одночасно з поданням даної скарги до Вищої ради юстиції МПП “Метаконторгсервіс” оскаржило постанову Одеського апеляційного адміністративного суду від 29 вересня 2010 року, з якою не погоджувалося, у касаційному порядку.

За наслідком касаційного розгляду, Вищий адміністративний суд України ухвалою від 22 червня 2011 року касаційну скаргу, зокрема, МПП “Метаконторгсервіс” задовольнив, постанову суду апеляційної інстанції скасував та залишив у силі постанову суду першої інстанції.

Відповідно до статті 66 Рекомендацій СМ/Рес (2010) 12 Комітету міністрів Ради Європи тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості.

Фактів умисного порушення суддями Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчуком В.О., Семенюком Г.В. та Ковалем М.П.

норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків під час апеляційного розгляду справи № 2а-9566/09/1570 судом касаційної інстанції, а також проведеною перевіркою, не встановлено.

З огляду на викладене, керуючись статтями 86, 91, 97 Закону України “Про судоустрій і статус суддів”, Комісія, -

вирішила:

відмовити у відкритті дисциплінарної справи стосовно суддів Одеського апеляційного адміністративного суду Потапчука Вячеслава Олександровича, Ковалю Марата Петровича, Семенюка Геннадія Васильовича.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка